

Als ik weg ben

Laura Lippman bij Boekerij:

Suikerhuis

Nachtelijk ritueel

De laatste kogel (Perfectie)

De draad van de spin

Dadendrang

Verloren tijd

Levenslang

De kunst van het verdwijnen

Verdwenen zusjes

Als ik weg ben

Als ik aan je denk

Wie er breekt

De vrouw in het meer

Laura Lippman

Als ik weg ben

Vijf vrouwen. Een verdwijning.
Een moord.

Eerste druk 2015

Vijfde druk 2021

ISBN 978-90-225-9201-4

ISBN 978-94-023-0264-6 (e-book)

NUR 305

Oorspronkelijke titel: *After I'm Gone*

Vertaling: Mariëtte van Gelder

Omslagontwerp: bij Barbara

Omslagbeeld: Trevillion Images / Yolande de Kort (bos), Trevillion Images /

Mark Owen (vrouw)

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2014 Laura Lippman

© 2015 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Published by arrangement with Lennart Sane Agency AB.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor David. Het is je verweten dat je Noel Airmans schofterige opmerking tegen Marjorie Morningstar hebt omgedraaid. Nu krijg je er lof voor.

*Waar jij was, is nu een gat waar ik overdag de hele tijd omheen
loop en 's nachts in val.*

– Edna St. Vincent Millay

Hold me

4 juli 1976

Ze gingen weg in de avondschemering, ongeveer een uur voordat het vuurwerk zou beginnen, en tegen de tijd dat ze bij de oude tolbrug over de Susquehanna kwamen, zag Felix overal feestelijke lichtjes flonkeren door het ene piepkleine raampje, overal feestjes. Hij had tegen Julie gezegd dat ze de oude snelweg naar Philadelphia moest nemen, Route 40. Hij was voorzichtig, maar ook nostalgisch. Hier was hij begonnen, in de kroegen.

Hij niesde. Er lag hooi op de vloer, en een paardendecken. Als ze werden aangehouden, zou hij de deken over zich heen trekken en er het beste van hopen. Toen de truck na ongeveer een uur rijden vaart minderde en hij de deken pakte, besepte hij dat ze gewoon bij het tolhuisje op de brug waren. Bert en Tubby hadden gezegd dat ze een paard in de trailer moesten zetten, want dan zou er niemand in willen kijken, maar hij was niet van plan honderdvijftig kilometer lang in een hoekje weggedoken te blijven zitten om hoeven en paardenvijgen te ontwijken.

Hij had eerder die dag afscheid genomen van Bambi, voordat ze met de meisjes naar de club ging, waar ze tot 's avonds laat zouden blijven. Hij had haar niet verteld wat er speelde, maar het was duidelijk dat ze iets vermoedde. Bambi was slim, slim genoeg om geen vragen te stellen. Wanneer de FBI kwam snuffelen, zou haar onwetendheid oprecht en overtuigend zijn.

Het moeilijkst was het afscheid van zijn argeloze dochters geweest, het luchtig houden. Ze waren eraan gewend dingen zonder hem te doen; hij werkte altijd veel en op de gekste uren, en nu had hij huis-arrest in afwachting van zijn hoger beroep. Niemand zou het gek vinden dat Felix Brewer niet naar de club kwam op Onafhankelijkheidsdag, niet dit jaar. De meisjes hadden hem een vluchtige zoen gegeven, zeker als ze van hem waren, en hij had het niet gewaagd ze zo stevig vast te pakken en dicht tegen zich aan te drukken als hij wilde. De kleinste, Michelle, van drie, had hij wel extra stevig omhelsd. ‘Breng je een cadeautje voor me mee?’ had ze gevraagd, wat hem even in verwarring had gebracht, maar Michelle haalde de dingen door elkaar, dacht dat ze altijd een cadeautje kreeg als er iemand van huis ging, ook als ze zelf degene was die vertrok. Hij had gedaan alsof hij haar neus pakte, haar zijn duim tussen zijn vingers laten zien en geweigerd hem terug te geven tot ze hem nog een zoen gaf. Ze kon op een bepaalde manier haar hoofd schuin houden en door haar wimpers naar hem kijken, net als haar moeder. Hij viel er als een blok voor.

Bambi had hij gekust alsof het de eerste keer was. Dat was op 15 februari 1959 geweest, toen ze voor het huis van haar ouders zaten in de auto die ze van hen had gekregen; een laatste poging om haar zo ver te krijgen haar studie toch af te maken. Die eerste kus was zowel hartstochtelijk als kuis geweest, een kus die alles omvatte wat hun toekomst samen zou kenmerken: zijn schrijnende verlangen naar haar en een bijna onmerkbaar terughoudendheid van haar kant, alsof ze altijd iets voor zichzelf zou houden. Hun laatste kus omvatte hun hele verleden samen. Er speelde een oud liedje door zijn hoofd, iets over boze woorden en kletterende borden, alles wat bij verliefdheid hoorde. Bambi zou nooit met borden gooien. Hij had het niet erg gevonden als ze het wel had gedaan, zo af en toe.

Bambi zou het niet prettig hebben gevonden dat Julie hem wegbracht – als ze ooit met servies zou gooien, zou het daarom kunnen

zijn – maar Julie was de meest geschikte persoon voor de klus. Haar zus had paarden, of de beschikking over paarden, dus was het aan-nemelijk dat ze samen met een trailer naar het noorden reden. Daar kwam nog bij dat Julie het zwaar zou krijgen als hij er niet meer was. Bambi had de meisjes, vrienden en familie. Julie had niemand, behalve haar zus, en dat was zacht gezegd een rare. Het gezicht dat ze had opgezet toen ze achter het stuur kroop. ‘Als het maar voor-goed is,’ had ze geprevelde. ‘Je krijgt je deel,’ had hij haar gerust-gesteld. Iedereen kreeg zijn deel, op de een of andere manier.

‘Voorgoed.’ Dat was het woord dat Julie had herhaald toen hij het haar had uitgelegd, vorige week. Het was niet echt een vraag geweest, meer alsof ze nog nooit van het concept had gehoord. Ze hadden in het koffiehuis gezeten, zijn enige legitieme onderneming. Van de weekopbrengst zou hij niet eens genoeg haarlinten voor zijn meisjes kunnen kopen. Bambi kleepte ze als kostschoolmeisjes, een en al roze en groen, en leerde ze hun weerbarstige haar in een paar-denstaart te föhnen. Hoewel, de kleinste niet, maar de kleinste leek sprekend op Bambi, met glad, donker haar, als van een zeeleeuw, blauwe ogen en onmogelijk lange wimpers. Linda was de ordelijke, Rachel de slimme, en hoewel ze allebei knap waren, zou Michelle de mooie worden. Ze zouden hun stempel op de wereld drukken, ieder op haar eigen wijze. En hij zou het allemaal moeten missen, alles.

‘Voorgoed,’ herhaalde Julie langgerekt terwijl ze de natte kring van haar colaglas met haar vinger natrok. Ze dronk zelden, al deed ze ’s avonds alsof en nipte ze van haar whisky om hem gezelschap te houden.

‘Het lijkt er wel op. Tenzij er iets onverwachts gebeurt.’

Weer een lange stilte. Julie was een van die zeldzame vrouwen die er knapper uitzien als ze niet glimlachen. Met haar gezicht in de plooi was ze een zwoel raadsel. Als ze grinnikte, leek ze weer op de boerse tiener die Tubby vier jaar geleden in de Rexall had ontdekt.

‘Zevenenhalf procent,’ zei ze uiteindelijk.

‘Hè?’

‘Het land is dit jaar tweehonderd jaar oud. Ze vragen jou om zevenenhalf procent van de hele tijd dat het land bestaat. Dat is veel.’

‘En je weet dat ik niet gul ben.’

Een snelle glimlach. Ze had een slecht gebit gehad voordat hij het had laten opknappen, nog een reden waarom ze niet vaak lachte. Julie had trouwens ook geen geweldig gevoel voor humor. Daar was ze iets te prozaïsch voor, een meisje dat op de centen was, uitgesproken praktisch. Een praktisch ingestelde minnares is een goede zaak. Ze had zich bijvoorbeeld nooit in haar hoofd gehaald dat hij met haar zou trouwen, al had ze zich vorig jaar even vreemd gedragen.

Ze begreep dat Bambi de liefde van zijn leven was. Julie was degene die hem had verteld, nadat ze de een of andere cursus was gaan doen, dat F. Scott Fitzgerald had gezegd dat je intelligentie pas werkelijk hoog is als je in staat bent twee tegenstrijdige ideeën naast elkaar in je hoofd te houden zonder gek te worden. Daar was Felix een oude rot in. Hij hield van Bambi, hij had andere vrouwen nodig. Hij was een jaar met Julie toen Michelle werd geboren, maar ze had er niet op gereageerd alsof het verraad was, zoals andere vriendinnen hadden kunnen doen. Natuurlijk sliep hij nog met zijn vrouw. Ze was zijn vrouw en hoogst aantrekkelijk, en hij was smoorverliefd op haar. Dat hij Julie had, wilde niet zeggen dat Bambi hem niet genoeg gaf. Het leven is gewoon leuker als je à la carte bestelt. Er waren andere meisjes dan Julie geweest, een meisje voor één nacht hier en daar. *Omdat het kon*. Omdat hij er behoefte aan had. Had Bambi dat deel van haar dat ze achter slot en grendel hield maar laten zien. Was ze maar niet zo verdomde onafhankelijk geweest.

Anderzijds zou ze nu voor zichzelf moeten zorgen. Als hij er niet op had vertrouwd dat Bambi zich wel zou redden, had hij niet weg gekund. God, zij had altijd de beslissingen genomen. Over alles,

behalve over hem en het financiële gedeelte. Hoe rap van tong en patserig Felix ook was, hij stond niet zo ver af van dat oude mopje over het jongetje dat thuiskomt uit de joodse school en aan zijn moeder vertelt dat hij de rol van echtgenoot heeft gekregen in de schoolopvoering. ‘Ga maar terug en vraag om een rol met tekst,’ zegt zijn moeder. O, Felix mocht wel praten. Felix mocht praten tot hij een ons woog, maar uiteindelijk was dat meisje van vijftig kilo met de hemelsblauwe ogen de baas in huis zonder dat ze haar stem ooit hoefde te verheffen.

Hij zou van een klein vliegveld bij Philadelphia naar Montreal vliegen. De Olympische Zomerspelen zouden binnen twee weken van start gaan, dus het leek hem een veilig begin. Er gingen nu zoveel mensen naar Montreal. Van Montreal zou hij naar Toronto gaan, en van Toronto naar zijn eindbestemming. Hij had het waarschijnlijk te gedetailleerd uitgestippeld, wat normaal niet zijn stijl was, maar hij kreeg maar één kans. Het belangrijkste was dat hij iedereen eerlijk behandelde. Dat was een praktische zaak. Iemand die zich misdeeld voelde, zou hem verraden.

Hij had de som gemaakt. Hij was altijd dol geweest op cijfers, en dat was hem al die jaren goed van pas gekomen. Vijftien jaar. Michelle zou achttien zijn, Rachel negenentwintig en Linda bijna eenendertig. Bambi zou begin vijftig zijn. Waarschijnlijk zou ze er nog steeds goed uitzien. Ze zou mooi oud worden. Van Julie wist hij het niet, maar hij zou het geen vijftien jaar met Julie volhouden. Ze hadden misschien nog een jaar of twee samen, meer niet. Ze begon ongedurig te worden. Ze was ambitieus, ze wilde door. Waarom zou ze die cursussen anders volgen? Hij hoopte dat Bambi niet al te woest zou zijn als ze merkte dat Julie het koffientje had gekregen, maar Bambi kon het niet bepaald zelf leiden en van al zijn bezittingen was dit het makkelijkst overdraagbaar. Hij had Julie de club ook willen geven, maar ze had gezegd dat ze hem niet wilde. Dat dit haar kans was om een fatsoenlijk mens te worden. Hij had tegen haar gezegd dat fatsoen werd overschat.

Trouwens, als je genoeg geld had, was alles wat je deed fatsoenlijk.

Zevenenhalf procent van de geschiedenis van een natie. Een jonge natie, zeker, maar toch; het was een goede manier om ernaar te kijken. Vijftien procent van zijn eigen leven, als hij de honderd haalde. Vermoedelijk eerder twintig procent van zijn leven en niet zomaar twintig procent, maar het hart ervan, zijn bloeitijd. Ook nu de legale loterij draaide, verdiende hij nog goed. Meer dan goed. De legale loterij leek de zaken aan te zwengelen op een manier die hij niet goed kon bevatten. Zijn oude klanten speelden nu in beide loterijen mee, die van de straat en die van de staat. Het ging zo goed dat hij op het punt had gestaan Linda en Rachel allebei een paard te geven, ook een idee van Bambi. Maar goed dat hij het niet had gedaan, want die paarden hadden als eerste weg gemoeten. Er zouden grote veranderingen moeten komen. Hij hoopte dat Bambi dat begreep.

Op het vliegveld leunde hij door het raam aan de passagierskant en gebruikte zijn gewicht om het portier dicht te houden, een barrière tussen Julie en hem. Hij zou haar een kus geven, zeker, maar geen geweldige *Casablanca*-omhelzing. Dat zou verraad ten opzichte van Bambi zijn.

Toch maakte hun betrekkelijk kuise zoen dat Bambi's zus weer zo'n zuur gezicht trok. 'Ik heb ook boter op mijn hoofd,' had ze gezegd toen ze inlaadden. Hij had willen zeggen: *Je hebt een vissenkop, dus wat is er mis met een klontje boter?* Hij had een hekel aan lelijke vrouwen. God, wat een opluchting was het geweest toen Linda's gezicht eindelijk bij de neus ging passen die ze van hem had gekregen. En zelfs die had nog wat chirurgische verfijning nodig gehad. Hij had het Bambi meteen nadat zijn vonnis was uitgesproken laten doen, en Linda was nu de knappe meid die ze verdiende te zijn.

Hij gaf Julie het koffertje waar hij de hele rit op had gezeten en ze gaf hem zijn reistas, die met haar voorin was meegereden. Hij wilde niet dat zijn spullen naar mest zouden ruiken.

'Nergens stoppen,' drukte hij haar op het hart. 'Ga er regelrecht mee naar de bestemming en maak het dan open.'

‘Ik red me wel,’ zei ze. Waarmee ze bedoelde, wist hij, dat ze niets van hem wilde of verwachtte. Het was een van de redenen waarom hij haar zo veel had gegeven.

‘Ik hou je bij me,’ zei hij. ‘Altijd.’

‘Voorgoed,’ zei ze, met een zweempje van een vraagteken.

Aan boord van het kleine vliegtuig reikte hij naar zijn nieuwe paspoort en vond, er vlak naast, de brieven die hij in het koffertje had willen stoppen. Shit. Wat kon hij eraan doen? Julie zat op de weg en zou nog minstens twee uur onderweg zijn. Zelfs als hij haar kon bellen, zou hij het dan durven? Nou ja, het was wel duidelijk wat hij moest doen. Het was alleen triest dat hij de kans niet meer zou krijgen om zich voor Bambi te verantwoorden.

Hij was de enige passagier in het vliegtuig, dat acht stoelen telde. De piloot was een man met donkere ogen die niets van hem of zijn verhaal wilde weten. Slimme jongen. Felix, die was opgehouden Felix te zijn zodra hij aan boord van het vliegtuig ging, keek naar de lichtjes van de stad in de diepte, zijn echte stad, die hij jaren eerder had achtergelaten. Zijn ouders waren ergens daarbeneden, en zijn zus. Ze hadden elkaar bijna twintig jaar niet meer gesproken, maar hij wilde hen ook niet spreken. Hij wilde Bambi spreken. Ze zou nu terug zijn van de club, en ze zou het weten. Ze zou het weten.

Nog geen tien jaar later zou een bemiddeld man vanaf zijn stoel in een vliegtuig kunnen telefoneren. Nog geen twintig jaar later zou bijna iedereen een mobiele telefoon hebben en iedereen op elk moment kunnen bellen. Nog geen vijftwintig jaar later zouden de Twin Towers vallen en zouden de regels veranderen, zodat via Canada verdwijnen, ook al had je de beschikking over een eigen vliegtuig, veel moeilijker zou zijn.

Maar Felix Brewer was geen man die zich overgaf aan fantasieën, behalve als het erop aankwam mensen over te halen vrijwillig afstand te doen van hun geld, door middel van een in feite criminele onderneming waarvoor geen vuurwapens of dwang nodig waren,

alleen maar een elementair begrip van de menselijke zwakte, de hang naar hoop en mogelijkheden.

Zevenenhalf procent. Over verloren inzet gesproken. De overheid had zo met het spel geknoeid dat hij alleen nog maar had kunnen weglopen. Het vliegtuig klom hoger in de lucht, de lichtjes van de stad maakten plaats voor immense vlakken donkere, lege lucht. Hij was weg.

Kiss me

2 maart 2012

Sandy zat te lunchen toen hij te horen kreeg dat de jury terugkwam. Het beraad was donderdagmiddag begonnen en het was nu vrijdagmiddag vroeg. Normaal gesproken zou een jury die binnen acht uur terugkwam hem vertrouwen geven, maar hij had meegemaakt dat een jury werd opgebroken door één lid dat van geen wijken wilde weten omdat het vrijdag was. Deze twaalf waren niet in afzondering gehouden, maar het was een betrekkelijk lang proces geweest en ze hunkerden er waarschijnlijk naar het weekend in te gaan zonder het vooruitzicht dat ze daarna hun burgerplicht weer moesten doen. Ze waren vorige week donderdag ingezworen en hadden vier dagen getuigenverklaringen moeten aanhoren. Het gezicht van nummer drie beviel hem niet. Wat ook niet hielp, was dat de gedaagde er zo broos uitzag. De aanklager had geprobeerd de jury erop te wijzen dat het misdrijf dertig jaar geleden had plaatsgevonden, dat de gedaagde toen in de veertig was, potig en vitaal, en dat zijn slachtoffer drieënzeventig was.

Het slachtoffer was ook de moeder van de gedaagde, als het iets uitmaakte. Het kon ook in hun nadeel werken. Hoe groot was de kans dat ten minste twee mensen in een groep van twaalf de pest hadden aan hun eigen moeder? Sandy had zijn ouders jong verloren, wat hun nagedachtenis heilig maakte, maar het was een soort

wonder dat hij Nabby, de vrouw die hem uiteindelijk had grootgebracht, nooit was aangevlogen.

Sandy ging terug naar de rechtbank en liep door de beveiligingspoortjes als een gewone burger, wat hij nu ook was. Geen dienstwapen, geen penning. Het stak een beetje, maar alleen omdat de afwezigheid van die twee symbolen van zijn beroep hem erop wees dat hij met pensioen was en op zijn drieënzestigste nog stééds werkte. Zo hoorde het niet. Hij kreeg minder betaald dan toen hij nog full-time werkte, als je de uitbetaalde overuren en emolumenten meerekende. Anderzijds mocht hij zijn zaken nu zelf uitkiezen, en daardoor had hij altijd prijs. Niet alleen loste hij ze allemaal op, het kwam ook altijd tot een veroordeling. Als het waar is, is het geen opschepperij.

Jammer dat zijn successen ook de reputatie van de hoofdofficier van justitie en de korpschef opvijselden, want hij had aan allebei een hekel. Praatjesmakers waren het, te glad en te glibberig naar zijn smaak.

Hij ging achter in de rechtszaal zitten en zakte onderuit, zodat hij naar de juryleden kon kijken zonder oogcontact te maken. Jurylid nummer drie zag er geconstipeerd uit, alsof hij iets opkropte. Het kon een probleem zijn. Mensen maakten zich meestal niet zo kwaad om een ‘schuldig’. Anderzijds kon het ook gewoon verstopping zijn. De voorzitter kreeg de vraag of de jury tot een oordeel was gekomen, het papiertje werd aan de rechter gegeven en weer terug aan de voorzitter. Sandy had altijd vraagtekens gehad bij dat ceremonieel, dat hem overdreven leek. Als de rechter het al had gelezen, kon hij het toch gewoon zeggen? Maar ja, het is *wij het volk*. Het was hun oordeel, zij mochten het geven. Wat kregen ze verder voor hun diensten, los van die twintig dollar per dag?

‘Wij achten Oliver Lansing schuldig aan moord.’

Sandy moest het even tot zich laten doordringen. Ook toen hij nog prima kon horen, had hij altijd die vreemde verschuiving in de tijd gevoeld op het moment dat de jury uitspraak deed, alsof hij

bleef steken terwijl verder iedereen doorging. Maar nee, hij verbeeldde het zich niet. *Schuldig*. De jury werd bedankt en nu begon het proces voor de gedaagde, die schuldig was bevonden aan de moord op zijn eigen moeder. Het kwam neer op een doodvonnis, gezien zijn leeftijd, en Sandy was er blij om. Denk eens aan de dertig jaar die die gast nog vrij had rondgelopen. Hij kwam er makkelijk van af, wat Sandy betrof.

De rechercheurs die de zaak in eerste instantie hadden onderzocht, hadden hun oog op Lansing laten vallen. Natuurlijk. Sandy moest de eerste cold case nog tegenkomen waarin de naam van de dader niet in het dossier stond. Maar deze gast was zo'n psychopaat dat hij de tegenwoordigheid van geest had gehad zijn eigen moeder haar onderbroek uit te trekken. O, hij wist wat hij deed, die gestoorde klootzak. Geen mens kon zich voorstellen dat iemand dat met het lichaam van zijn moeder deed. Verder had hij haar gezicht niet bedekt, nee, hij had haar gewoon op haar rug in haar eigen bloed laten liggen, met haar rok omhoog, naakt van haar middel tot aan haar pantykousjes. Wie doet er zoiets? Deze gast, en de aanklager was niet te teergevoelig geweest om er tijdens zijn openings- en slotpleidooi op te hameren.

Toen Sandy echter besloot de zaak op zich te nemen, had hij zich geconcentreerd op een detail op de achtergrond van de foto's die op de plaats delict waren gemaakt: een beker in de spoelbak, terwijl de rest van de afwas in het afdruiprek stond. Sandy was van mening dat het slachtoffer er de vrouw niet naar was om een beker ook maar een halve minuut in de spoelbak te laten staan. Haar huis was netjes, aan de foto's te zien. De beker was destijds natuurlijk op vingerafdrukken onderzocht, maar schoon gebleken.

Sandy had de beker op de foto bestudeerd en vergeleken met de kopjes in het afdruiprek. Die maakten deel uit van een servies, sierlijk en gebloemd, terwijl dit een mok was, degelijk en stevig. Hij wilde wedden dat die mok niet was uitgekozen omdat hij voor het grijpen stond, dat iemand diep in een kast had gereikt om hem te

pakken. De beker was niet toevallig gepakt. Hij was iemands lievelingsbeker, zoals dat gaat met mokken. Hij had de foto laten vergroten, en toen nog eens, om de opdruk te kunnen lezen. Nee, er had niet *BESTE ZOON VAN DE WERELD* op gestaan, of het wapen van een middelbare school, zo voor de hand liggend was het niet. Het was een koffiemok van een garageketen. Toch leek het Sandy geen toeval.

Hij zocht de zoon dus op en praatte met hem. Lansing bekende niet, maar hij praatte te veel, begon het verhaal op te smukken en sprak zichzelf vervolgens tegen. Sandy reconstrueerde de tijdlijn van dat weekend en plaatste Lansing in de buurt, wat niet strookte met zijn oorspronkelijke verklaring. Hij vond een familielid dat bereid was te getuigen dat er ruzie over geld was geweest. Lansing wilde een autowasserij openen, maar zijn moeder wilde hem niet op weg helpen.

Lansing begon nooit een autowasserij, maar hij verkocht het huis van zijn moeder en investeerde in een kegelbaan die vervolgens binnen vijf jaar moest sluiten. Stom. Niet dat Sandy mensen veroordeelde die slechte financiële beslissingen namen, maar zelfs aan het begin van de jaren tachtig was een kegelbaan al een oerstomme investering. Er waren er nu misschien nog twee over in de stad.

Oké, klaar. Agnes Lansing, rust in vrede. Tijd voor de volgende zaak. Aangezien de stad hem maar vijfendertigduizend dollar per jaar betaalde, probeerde hij pas aan een nieuw dossier te beginnen als het vorige was afgehandeld. In de tussentijd bleef hij de dossiers ordenen, want het was een zootje geweest toen hij aan dit werk begon – ze lagen her en der, en sommige hadden zelfs waterschade. Hij had een paar afgedankte archiefkasten opgesnord, een werkhoek losgepeuterd en zaken opzijgelegd die hij in de toekomst zou kunnen onderzoeken. De mensen lieten hem met rust, en meer kon hij niet vragen.

Hij gaf de voorkeur aan slachtoffers op leeftijd. Zelfs al waren het